

Lektionsplanering: Ordförståelse i Engelska

Årskurs: 8

Ämne: Engelska

Tema: Ordförståelse för elever med behov av extra stöd

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium E	Betygskriterium C
Strategier för ordförståelse i texterna, till exempel att använda sammanhang, ordens uppbyggnad och ordböcker	Eleven kan med stöd använda olika strategier för att förstå och lära sig nya ord i engelska texter.	Eleven visar viss självständighet i att använda strategier för ordförståelse och använder dessa i enklare texter.

[Lgr22, Engelska, Åk 7-9]

Det saknas betygskriterier specifikt för F, men fokus ligger på att eleverna kan nå E-nivå med mycket stöd i ordförståelse.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till ordförståelse (10 min)

- Presentera vikten av att förstå och lära sig nya ord i engelska för att förbättra sin läsförståelse.
- Förklara kort vad ordförståelse innebär.
- Visa enkla exempel på hur man kan använda sammanhanget för att lista ut betydelsen.
- Ge exempel på några enkla engelska ord i meningar.
- Betona att det är okej att be om hjälp och att använda verktyg som ordböcker.

2. De vanligaste strategierna (10 min)

- Gå igenom tre huvudstrategier: sammanhangsledtrådar, ordbildning (prefix, suffix), och användning av bildstöd.
- Visa exempel på prefix och suffix på engelska.
- Ge eleverna enkla meningar där kontexten hjälper till att förstå ordet.
- Förklara hur bilder kan hjälpa till vid okända ord.

3. Praktisk övning med stöd (15 min)

- Dela ut korta meningar med markerade nya ord.

- Läs meningarna högt tillsammans, prata om sammanhanget och låt eleverna gissa ordens betydelse.
- Använd visuellt stöd som bilder eller piktogram kopplat till orden.
- Skriv upp orden och deras betydelser på tavlan med elevernas hjälp.

4. Ordboksövning (8 min)

- Visa hur elever kan använda en engelska-svenska ordbok eller digital ordbok för att hitta ordens betydelse.
- Låt eleverna prova med några ord från övningen.
- Samtala om skillnaden mellan synonymer och antonymer om tid finns.

5. Sammanfattning och reflektion (7 min)

- Samla eleverna och repetera vad de lärt sig under lektionen.
- Ställ frågor som: Vilken strategi tyckte du var enklast? Vilket ord var mest intressant?
- Motivera eleverna att fortsätta använda strategierna även vid självständigt arbete.
- Ge uppmuntran och bekräfta deras ansträngningar.

Ämnesinnehåll

- **Ordförståelsestrategier:** Eleverna lär sig att använda sammanhang, känna igen ordstammar och använda ordböcker, vilket är grundläggande för att utveckla språkfärdigheter. Det är vanligt att elever med stödbehov behöver träna extra på att koppla ord till sammanhang.
- **Prefix och suffix:** Elever behöver känna igen vanliga prefix och suffix för att avkoda ordets betydelse, till exempel "un-", "-ing", "-ed". Ett vanligt missförstånd är att dessa alltid betyder samma sak, men de kan variera i olika ord.
- **Användning av bilder:** Bilder som stöd vid ordinläring hjälper särskilt elever med svårt att hantera abstrakta begrepp. Det finns en risk att elever blir för beroende av bilder och inte tränar på kontext.
- **Ordboksanvändning:** Att kunna slå upp ord i ordbok är en viktig färdighet, men kan vara utmanande för elever med lågt ordförråd och svårigheter med alfabetisering.
- **Reflektion och muntlig interaktion:** Genom att prata om ordens betydelse och strategier förstärks inläringen och elevernas självförtroende ökar.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Context	Sammanhanget där ett ord används, ger ledtrådar om betydelse	Från latin "contextus", sammansättning
Prefix	En bokstavs-/orddel som sätts före roten, t.ex. un- i unhappy	Från latin "praefixus", "satt före"
Suffix	En bokstavs-/orddel som läggs till efter roten, t.ex. -ing	Från latin "suffixus", "satt under"
Synonym	Ord med liknande betydelse	Från grekiska "syn" (tillsammans) + "onym" (namn)
Antonym	Ord med motsatt betydelse	Från grekiska "anti" (mot) + "onym" (namn)

Diskussionsfrågor

1. Tänk dig att du hittar ett ord i en läxa som du inte förstår och inte har tillgång till ordbok. Hur kan du försöka förstå ordet ändå? Vilka strategier kan du använda? Diskutera hur sammanhang kan hjälpa och om du kan tänka på andra ord i meningen som liknar det.
2. Om du träffar ett nytt engelskt ord som ser ut som ett svenskt ord, men betyder något helt annat, hur skulle du göra för att veta om det är rätt att tro att de betyder samma sak? Kan man lita alltid på att ord som låter lika betyder likadant?
3. I en text läser du ordet "unhappy". Hur kan du med hjälp av "un-" förstå ordets betydelse? Kan du ge andra exempel på ord med prefix som förändrar betydelsen?
4. Varför tror du det är viktigt att kunna slå upp ord i en ordbok? Kan det hjälpa dig att lära dig mer än bara ordets betydelse? Hur kan ordboken vara ett stöd när du läser eller skriver engelska?

Aktivitet

Låt eleverna arbeta i små grupper med en samling kort med engelska ord och medföljande bilder. Varje grupp får en lista med 8-10 ord från dagens teori och övning. De ska tillsammans diskutera vilket sammanhang orden kan ha och använda de strategier de lärt sig för att försöka förklara orden för varandra. Läraren går runt och stöttar med frågor och kompletterar med förklaringar. Efteråt kan varje grupp presentera ett par ord och hur de resonerade om deras betydelse. Denna aktivitet tränar både muntlig kommunikation och förståelse.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad betyder "prefix"?	En del av ett ord som sitter före roten och ändrar ordets betydelse.
2. Nämn en strategi för att förstå nya ord.	Använda sammanhanget i texten för att lista ut betydelsen.
3. Vad är en synonym?	Ett ord som betyder ungefär samma sak som ett annat ord.
4. Varför är det bra att använda bilder vid ordförståelse?	Bilder gör det lättare att förstå och minnas ordens betydelse.
5. Vad kan en ordbok hjälpa dig med?	Att hitta betydelsen på ord och se hur de stavas eller används.
6. Vad betyder suffix?	En del av ordet som sitter efter roten och kan ändra ordets form eller betydelse.
7. Vad gör du om du inte förstår ett ord i en text?	Provar att hitta ledtrådar i andra ord och hela sammanhanget.
8. Vad är en antonym?	Ett ord som betyder motsatsen till ett annat ord.
9. Hur kan man använda "un-" i ordet "unhappy"?	Prefixet "un-" betyder "inte", så "unhappy" betyder "inte glad".
10. Varför är reflektion viktig efter lektionen?	Det hjälper dig att komma ihåg och förstå vad du lärt dig bättre.

Citat

"Learning vocabulary is not just about memorizing words, but about understanding how words fit into language and context." – Nation, 2013.
 Detta citat betonar vikten av sammanhang i ordförståelse, vilket är en kärnstrategi i lektionen.

"Using multiple strategies to understand words helps learners become more independent and confident readers." – Graves, 2006.
 Det poängterar vikten av att eleverna får pröva olika metoder för ordförståelse, särskilt viktigt för elever med stödbehov.

Tags: [Lektion](#)